

Taf. IV. Capillitiumfäden von *Tylostoma*-Arten, mit Prisma bei 650-facher Vergrösserung gezeichnet.

1. «*T. laceratum* EHRENB. O-Bak, Berber Snakim Str., Sanddünen 40 m. leg. G. SCHWEINFURTH, 1868. EX mus. bot. Berol.», misit P. HENNINGS.

2. «*T. Schweinfurthii* BRESAD. (1891). Aegypten, O-Bak, 12. Sept. 1871, leg. G. SCHWEINFURTH. EX mus. bot. Berol.», misit P. HENNINGS.

Dieses Exemplar ist in den Gasterom. Hungar. auf Taf. XXIX, Fig. 14 photogr. abgebildet.

3. *T. fimbriatum* FR. (1829). Aus den Kecskeméter Exemplaren, welche in den Gasterom. Hungar. auf Tafel XI, Fig. 9—11 abgebildet sind. Capillitium hyalin, dünnwandig, selten verzweigt, hier u. da septiert, nicht in Glieder zerfallend, zumeist wellig gebogen, am Ende oft verdickt, 5—6 µ im Durchm.

4. Sub «*T. volvulatum* Bors. = *T. Boissieri* KALCHBR. etc. Dunes de l'Erg. Sud Algérie», misit N. PATOUILARD.

Dieses Exemplar ist in den Gasterom. Hungar. auf Tafel XI, Fig. 21 auf dem sechsten Bilde abgebildet und auf Taf. XXIX, Fig. 13 photogr. reproduciert.

5. *T. Kansense* PECK (1901). Kansas. U. S. A., det. PECK, misit C. G. LLOYD.

6. Aus dem in den Gasterom. Hungar. auf Tafel XI, Fig. 17 unter d. Namen *T. volvulatum* Bors. abgebildeten Kecskeméter Exemplare. Das Capillitium stimmt mit jenem der vorigen Exemplare aus Kansas vollkommen überein.

Zwischen den auf Fig. 1, 2, 4, 5, und 6 abgebildeten Capillitien ist kein wesentlicher Unterschied zu finden.

Apró közlemények. — Kleine Mitteilungen.

Corydalis solidá var. *trichophora* Zsák in M. B. L. III. 1904: 240—241.

Lőcse mellett leltem Lőcse-füred felé néhány szálat a tőalak közt. Az idézett leírásnak mindenben megfelelnek.

Einige Exemplare habe ich neben Lőcse gegen Lőcsefüred gesammelt. Sie stimmen mit der zitierten Beschreibung ganz überein.

Győrffy.

Hazai botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über ungarische botan. Arbeiten.

Schilberszky Károly: Pleistocaenkorú mohafaj Kecskemetről. (Hypnum Hollósianum). — Über ein Pleistocaenes Moos von Kecskemet. — Matematikai és természettudományi Értesítő. XXX. k. 4. füzet Budapest, 1912: 632—650. — 8°. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia. — (Herausg. von der Ung. Akad. der Wissenschaften).

A kecskeméti 1892-iki átézí kút fürása alkalmával került ki 34—35 m. mélységből *Chara foetida* (termések), *Carex distans* (mag), *Potamogeton* (magvak), *Chenopodium rubrum* (magvak), *Ranunculus trichophyllus* (magvak) társaságában egy moha-

Im J. 1892 sind beim Bohren eines artesischen Brunniens bei Kecskemet mehrere Pflanzenreste aus einer Tiefe von 34—35 m an das Tageslicht gekommen, darunter: *Chara foetida* (Oosporen), *Carex distans* (Samen), *Potamogeton* (Samen),

faj 1—2 ágacskája és igen sok levele. — Szerző a kecskeméti mohát, a: *Hypnum Hollósiannum* SCHILB. n.o.v. f.o.s.s. s.p.-t a *Hypnum Taramellianum* FARNETTI-hoz tartja legközelebb esőnek, s táblázatba foglalja a p. 642, 644 a kettő közti különbséget. A recens alakok közül az *Aerocladium cuspidatum*- és *Hylocomium Schreberi*-hez áll közel szerző szerint. — A cikkhez 5 jó mikrophotographiai felvétel és 6 szövegközti rajz tartozik.

Richter Aladár: Átszellőztető és a mechanikai rendszer correlatioja a Schizaeák szervezetében (V—IX. táblával). — Über die Correlation des Durchlüftungs- und mechanischen Systems in der Organisation der Schizaeen (Taf. V.—IX.) Mat. és Term. t u d. Értesítő XX.X k. 5. f.: 797—842. Budapest, 1912 — 8'. (Székfoglaló értekezés). — (Akademische Antrittsrede).

Szerző cikkében a Schizaeák mechanikai és átszellőztető rendszere közötti élettani és anatómiai összefüggést mutatja ki, részletesen ismertetve az I. *Actinostachys* WALL. (*Digitatae* PRANTL) II. *Pectinatae*, III. *Bifidae*, IV. *Dichotomae* csoportokba tartozó fajok alkalmazkodása mikéntjét a klima változásaival szemben, amely — mivel általában jól fejlett légzőnyílásuk élénk gázesere mellett bizonyít — főleg az átsajátító (asszimiláló) rendszernek erős redukciója alkalmával első sorban a megerősítő szövetrendszernek erős előrenyomulásában, kifejlődésében nyilatkozik meg, mint xerophilus tulajdonságban. — Szerző e székfoglaló értekezéséhez 5 lithographieus táblán 41 szépen sikerült rajz tartozik.

Chenopodium rubrum (Samen), *Ranunculus trichophyllus* (Samen) und viele Moosblätter nebst 1—2 beblätterten Stengelteilen. — Der Verf. hält diese für eine neue Art: *Hypnum Hollósiannum* SCHILB. n.o.v. f.o.s.s. s.p., nächstverwandt mit *Hypnum Taramellianum* FARNETTI. — Von den rezenten Arten ist *Hypnum Hollósiannum* mit *Aerocladium cuspidatum* und *Hylocomium Schreberi* zunächst verwandt. — Fünf gute mikrophotographische Aufnahmen und 6 Textfiguren illustrieren den Artikel. Gy.

Der Verf. weist den physiologischen und anatomischen Zusammenhang nach, welcher zwischen dem mechanischen u. Durchlüftungssystem der Schizaeen besteht; eingehend werden die Anpassungerscheinungen der verschiedenen in die Gruppe I. *Actinostachys* WALL. (*Digitatae* PRANTL), II. *Pectinatae*, III. *Bifidae* u. IV. *Dichotomae* gehörenden Arten — an Klimaveränderung geschildert. Die gut entwickelten Spaltöffnungen sprechen für eine rege Transpiration. Starke Reduktion des Assimilationssystems, und bedeutende Entwicklung des mechanischen Systems erscheinen als xerophytische Eigenschaften. Die Abhandlung enthält 41 gelungene Figuren auf 5 lithograf. Tafeln. Gy.

Az Erdélyi Muzeum-Egyesület évkönyve az 1912. évre. — Kolozsvár 1913:1—113. 8º. — Jahrbuch des Siebenbürgischen Museum-Vereines für d. J. 1912.

Dr. Richter Aladár: A növénytár jelentése. I. c. 45—64.

Az intézet alkalmazottjai 43 gyűjtő kiránduláson vettek részt. — A tár kiadása: 8133 K 08 f. volt. — Az intézet alkalmazottjai sokoldalú munkát végeztek s két alkalmazottját a Magyar Tudományos Akadémia erythrogamius növényesalád monographicus feldolgozására támogatására bryologai illetőleg *Carex*-tanulmányaiért jelentős anyagi segélyben részesítette.

Dr. A. Richter's: Bericht über die botanische Abteilung. I. c.: 45—46.

Die Angestellten haben 43 Sammleexcursionen ausgeführt. — Das Budget beträgt 8133 K 08 h. — Die Angestellten waren auf verschiedenen Arbeitsgebieten tätig: 2 Angestellte genossen von der Ungarischen Akademie der Wissenschaften eine Unterstützung zum Zwecke der monographischen Bearbeitung kryptogamer Familien bzw. *Carex*-Studien.

Gy.

**Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése.
Referate über die ausländischen botanischen Arbeiten.**

Joseph Szücs: Über einige charakteristische Wirkungen des Aluminiumions auf das Protoplasma. (Az aluminiumionok a protoplasmára kifejtett néhány jellemző hatásáról.)
Jahrbücher für wissenschaftliche Botanik LII.

Szerző megismételte FLURI-nak az aluminiumionok ama tulajdonságára vonatkozó kísérleteit, hogy a sejtek plasmolyzállhatóságát megszüntetni képesek s kísérletei folyamán arra az eredményre jutott, hogy az aluminiumionoknak (szintúgy az ithrium és lanthanumnak), jóllehet megvan a képessége, hogy a sejtek plasmolyzállhatóságát megszüntetik, ez a jelenség azonban nem a plasmahártyának a hatószerekkel szemben való permeabilitásának a fokozódásán, hanem a protoplasmának az aluminiumionok által előidézett megmérévedésén — melyből azonban ismét felüdülhet —

Der Verf. wiederholte die Versuche FLURI's, welche sich auf die Eigenschaft der Aluminiumionen beziehen, dass sie die Plasmolysierbarkeit der Zellen aufheben und kommt auf Grund seiner Experimente zu dem Schlusse, dass Aluminiumionen, ferner Ithrium und Lanthan zwar die Fähigkeit haben, die Plasmolysbarkeit der Zellen aufzuheben, diese Erscheinung aber nicht auf einer Erhöhung der Permeabilität der Plasmahaut für das Agens, sondern auf der durch die Aluminiumionen bewirkte Erstarrung des Protoplasmas — aus welcher es sich aber wieder erholen kann — beruht. Doch

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1913

Band/Volume: [12](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Hazai botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ungarische botan. Arbeiten. 200-202](#)